

27/1
մ.

27/1
մ.

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ

ՕՐԷՆԻՆԵՐԻ ՀԱՒԱՔԱԾՈՒ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ ՊԵՐԼԱՄԵՆՏԻ

1919

ՆՈՅԵՄԲԵՐԻ 7 ԵՐԵՎԱՆ

№ 2

Յ Ա Ն Կ.

12. Հայաստանի Հանրապետության Մայրաքաղաքում Ազգազրական-Մարդաբանական Թանգարան-Պրազարան հիմնելու մասին.
13. Հայաստանի Հանրապետության Մայրաքաղաքի Ազգազրական-Մարդաբանական Թանգարան-Պրազարանի պահպանության համար 30.000 ռ. վարկ բանադրելու մասին.
14. 29, 30, 31 և 32 տարեկան բաղաժայռներին զորակոչել են թարկելու մասին.
15. Պատգամաւոր Ս. Տեղբանեանին Պարլամենտի փախ-նտիագաչ ընտրելու մասին.
16. Վիլիջան քաղաքը Վիլիջանի դաւառի և դաւառական ինքնավարության կենդրոն ճանաչելու մասին.
17. Ղանդակներ պատրաստելու և փամփուշտներ լցնելու արհեստանոց բանադրելու համար Զօրական նախարարին 6.000.000 ռ. վարկ բանադրելու մասին.
18. Ներքնային դպրոցական տեսուչների ռոճիկի յաւելման համար 9.600 ռ. վարկ բանադրելու մասին.
19. Լըկաթուղիներին հարկաւոր նաւթ գնելու համար Ներքին գործերի նախարարին 10.000.000 ռ. վարկ բանադրելու մասին.
20. Հայաստանի Հանրապետության Զինւորական վարչութեան սպաններին, աստի-ճանաւորներին և կամավարձուներին լիկվիդացիան նպաստ տալու մասին.
21. Նախարարների և նրանց օգնականների պատգամաւորի կոչումը պահելու և ձայնատուութեան իրաւունքից չօգտւելու մասին.
22. Ձեռնալուծելու գեղացի Մկրտիչ Գարբենեանի պատիժը մեղմացնելու մասին.
23. Հայոց Թատերական վարժարանի նախնական ծախսերը հոգաւու համար Հանրային կրթութեան և Արւեստի Նախարարութեան անուշով 50.000 ռ. վարկ բանադրելու մասին.

Օ Ր Է Ն Ք

12. Հայաստանի Հանրապետութեան Մայրաքաղա-

14247

**քում Ազգագրական-Մարդաբանական Թանգարան-
Գրադարան հիմնելու մասին.**

Հաստատում է 1919 թ. սեպտեմբերի 9-ին.

1. Հայաստանի Հանրապետության Մայրաքաղաքում հիմնում է Ազգագրական-Մարդաբանական Թանգարան-Գրադարան:

2. Ազգագրական-Մարդաբանական Թանգարան-Գրադարանին է յանձնում, իբրև պետական սեփականություն, «Հայոց Ազգագրական Ընկերության» շարժական և անշարժ ամբողջ գոյքը, համաձայն նրա ընդհանուր ժողովի որոշման:

3. Թանգարան-Գրադարանի վարելու գործը յանձնում է Հայաստանի Ազգագրական-Մարդաբանական Ընկերությանը, Հայաստանի Հանրապետության Հանրային կրթության և Արևստի Նախարարի վերահսկողության տակ և նրա կողմից հաստատում առանձին կանոնադրությամբ:

Նախագահող նիստի՝ Պարլամենտի առաջագոյն անգամ

Յ. Արղունյան

Առաջ քարտուղար Յ. Տէր Յակովլևան

1919 թ. Սեպտեմբերի 19
երևան.

Օ Ր Է Ն Ք

**13. Հայաստանի Հանրապետության Մայրաքաղաքի
Ազգագրական-Մարդաբանական Թանգարան
Գրադարանի պահպանության համար 30.000 ռ. վարկ
բանալու մասին.**

Հաստատում է 1919 թ. սեպտեմբերի 9-ին.

Բանալ Հանրային կրթության և Արևստի Նախարարին երեսուցի հազար բուրլու վարկ՝ Հայաստանի Ազգագրական-Մարդաբանական Թանգարան-Գրադարանի պահպանության համար՝ 1919 թ. սեպտեմբերի 1-ից մինչև նոյն թվի դեկտեմբերի 31-ն:

Նախագահող նիստի՝ Պարլամենտի առաջագոյն անգամ

Յ. Արղունյան

Առաջ քարտուղար՝ Յ. Տէր Յակովլևան

1919 թ. Սեպտեմբերի 10
երևան:

Օ Ր Է Ն Ք

**14. 29, 30, 31 և 32 տարեկան քաղաքացիներին
զօրակոչի ենթարկելու մասին.**

Հաստատում է 1919 թ. սեպտեմբերի 9-ին.

1. Հայաստանի Հանրապետության 29, 30, 31 և 32 տարեկան քաղաքացիները, որոնք ծնւած են 1890, 1889, 1888 և 1887 թվականներին, Հայաստանի տեղաբնակչության բոլոր գաղառներում կանչւում են զօրքի շարքերը աստիճանաբար, Զօրական Նախարարի հայեցողության և կարգադրության համաձայն, ըստ որում 32 տարեկան զինապարաներից (ծն. 1887 թ.) զօրակոչի են ենթարկւում միայն նրանք, որոնք ծնւած են, ցոյց տւած թվականի սեպտեմբերի 10-ից մինչև դեկտեմբերի 31-ը ժամանակամիջոցում:

2. Արտոնութիւնից օգուում են զօրակոչի վայրկեանին պաշտօնի մէջ գտնուող փոստ հեռագրական հիմնարկութիւնների ծառայողները, բացի ցրիչներից ու պահապաններից, երկաթուղու ծառայողները, բացի օրավարձով աշխատող բանուորներից և միլիցիայի ու բանտային հսկողութեան պաշտօնեաները, ինչպէս նաև գաղառական և գաղառակային կոմիտաները՝ իրենց օգնականներով, գաղառները, գաղառակային հսկողութեան պաշտօնեաներն ու քննիչները: Ծառայութիւնից հեռանալու դէպքում սրանք փոխարինւում են զօրակոչի չենթարկուող զինապարաներով:

Ծանոթութիւն. Ներքին Գործերի, Զօրական և Արդարադատութեան Նախարարներից կազմւած յատուկ յանձնաժողովին վերապահւում է ստիպողական և անհրաժեշտ դեպքերում ըստ զինւորական ծառայութեան կանոնադրութեան 33 յօդ. յաւելման (հրատ 1915 թ.) արտոնութիւն տալու իրաւունքը:

3. Սոյն զօրակոչին պահեստի զինւորների հետ միասին զօրակոչի են ենթարկւում նաև 1 և 2 կարգի երկրապահ նոյն տարիքի, այսինքն 29-ից մինչև 32 տարեկան զինւորները, որոնք մինչև այժմ չեն ներկայացել զինւորական ծառայութիւնը կատարելու:

4. Ծառայութեան կանչուող պահեստի և երկրապահ զինւորները, որոնք ունեն հրացան՝ պարտաւոր են ներկայանալ հրացանով և երեքօրեայ հացի պաշարով:

5. Մինչև 1919 թ. յունւարի 1-ը տրւած զինւորական ծառայութիւնից ազատող բոլոր վկայականները համարւում են անվա.

ւեր և այդպիսի վկայական ունեցողները ենթարկուած են Զինուորական ստեանի վերաքննութեան:

6. Սոյն զօրակոչի օրէնքը տարածուած է նաև արևմտահայերի վրայ: Ծանօթութիւն. Արևմտահայերի տարիքը որոշելու համար Զինուորական ստեաններին կից կադմակերպուած է մի յանձնաժողով, որի մէջ մտնում են երեք արևմտահայ անդամներ Ն. զործերի Նախարարից նշանակւած: Եթէ զինապարտ արևմտահայերի մօտ հոգևոր կոնսիստորիայից տրւած ծննդեան վկայական չլինի, նրանց տարիքը պիտի որոշուի միմիայն բժշկական քննութեամբ, արտաքին տեսքի համաձայն: Յանձնաժողովը զօրակոչին չենթարկւող անձանց տալիս է յատուկ վկայականներ, մատնանշելով նրանց տարիքը:

7. Պետական, հասարակական և մասնաւոր ծառայութեանց մէջ գտնուող սոյն օրէնքով զօրակոչւածները պահում են թէ իրենց զբաւած տեղերն ու պաշտօնները և թէ սահմանւած հիմնական սոճիկները:

8. Իսկական ծառայութեան մէջ ընդունւած երկրապահների և պահեստիների ընտանիքներն ստանում են նպաստ:

Նախագահող նիստի՝ Պարլամենտի աւագագոյն անդամ
Յ. Արդուլեան

Աւագ քարտուղար՝ Յ. Տէր Յակովբեան

1919 թ. Սեպտեմբերի 10
Երևան:

ՈՐՈՇՈՒՄ

15. Պատգամաւոր Ս. Տիգրանեանին Պարլամենտի փոխ-նախագահ ընտրելու մասին.

Պարլամենտը 1919 թ. սեպտեմբերի 16-ի նիստում Պարլամենտի փոխ-նախագահ ընտրեց պատգամաւոր Սիրական Տիգրանեանին:

Նախագահող նիստի՝ Պարլամենտի աւագագոյն անդամ
Յ. Արդուլեան

Աւագ քարտուղար՝ Յ. Տէր Յակովբեան

1919 թ. Սեպտեմբերի 17
Երևան:

Օ Ր Է Ն Ք

16. Դիլիջան քաղաքը Դիլիջանի գաւառի և գաւառ-

ուական ինքնավարութեան կենդրոն ճանաչելու մասին.

Հաստատւած է 1919 թ. սեպտեմբերի 16-ին.

Դիլիջան քաղաքը ճանաչել կենդրոն Դիլիջանի գաւառի և գաւառական ինքնավարութեան:

Փոխ նախագահ՝ Պարլամենտի Ս. Տիգրանեան

Աւագ քարտուղար՝ Յ. Տէր Յակովբեան

1919 թ. Սեպտեմբերի 6
Երևան:

Օ Ր Է Ն Ք

17. Գնդակներ պատրաստելու և փամփուշաներ լրցնելու արհեստանոց բանալու համար Զօրական նախարարին 6.000.000 ռ. վարկ բանալու մասին.

Հաստատւած է 1919 թ. սեպտեմբերի 16-ին.

Բանալ Զօրական նախարարին վեց միլիօն ռուբլու վարկ՝ գնդակներ պատրաստելու և փամփուշաներ լրցնելու արհեստանոց հիմնելու համար:

Փոխ նախագահ՝ Պարլամենտի Ս. Տիգրանեան

Աւագ քարտուղար՝ Յ. Տէր Յակովբեան

1919 թ. Սեպտեմբերի 16
Երևան:

Օ Ր Է Ն Ք

18. Շրջանային դպրոցական տեսուչների սոճիկի յաւելման համար 9600 ռ. վարկ բանալու մասին.

Հաստատւած է 1919 թ. սեպտեմբերի 16-ին.

1. Շրջանային դպրոցական տեսուչների հիմնական սոճիկը ամսական հազար երկու հարիւր ռուբլուց հասցնել հազար չորս հարիւր ռուբլու:

2. Բանալ Հայաստանի կրթութեան և Արդարադատի Նախարարի անունով իննը հազար վեց հարիւր ռուբլու վարկ՝ սոյն յաւելումը հատուցանելու 1919 թ. սեպտեմբերի 1-ից մինչև դեկտեմբերի 31-ը ժամանակամիջոցի համար:

Փոխ նախագահ՝ Պարլամենտի Ս. Տիգրանեան

Աւագ քարտուղար՝ Յ. Տէր Յակովբեան

1919 թ. Սեպտեմբերի 17
Երևան:

Օ Ր Է Ն Ք

19. Երկաթուղիներին հարկաւոր նաւթ գնելու համար Ներքին գործերի նախարարին 10.000.000 ռ. վարկ բանալու մասին.

Հաստատւած է 1919 թ. սեպտեմբերի 16-ին.

Բանալ Ներքին գործերի նախարարին տասը միլիոն ռուբլու վարկ՝ Հայաստանի երկաթուղիներին հարկաւոր նաւթ գնելու:

Փոխ-նախագահ Պարլամենտի Ս. Տիգրանեան

Աւագ քարտուղար՝ Յ. Տէր Յակովբեան

1919 թ. Սեպտեմբերի 17

Երեւան:

Օ Ր Է Ն Ք

20. Հայաստանի Հանրապետութեան Զինուորական վարչութեան սպաներին, աստիճանաւորներին և կամավարձուներին լիկվիդացիոն նպաստ տալու մասին.

Հաստատւած է 1919 թ. սեպտեմբերի 16-ին.

1. Հայաստանի Հանրապետութեան Զինուորական վարչութեան մէջ ծառայող սպաներին, աստիճանաւորներին և կամավարձուներին, որոնք Զինուորական վարչութեան Հիմնարկութեանց վերացման, փոփոխման կամ ազգայնացման զէպքում կման շտաբից դուրս, ինչպէս և իրենց պետի կարգադրութեամբ արձակուողներին՝ լիկվիդացիոնի նպաստ տրւում է հետեւեալ չափերով՝—

ա. Առաջին հնգամեակին ամեն մի տարւայ համար, բացի առաջին տարուց, տրւում է ամսական ոսծիկի կէսը.

բ. Եկրորդ հնգամեակի ամեն մի տարւայ համար՝ ամսական ոսծիկի մի քառորդը.

գ. Տաս տարուց յետոյ ամեն մի տարւայ համար ամսական ոսծիկի մի ութերորդ մասը.

2. Մէկ տարուց աւելի ծառայութեան համար նպաստ տրւում է հետեւեալ չափով՝

ա. Առաջին հնգամեակի ամեն մի տարւայ համար, բա-

ցի առաջին տարուց, տրւում է ամսական ոսծիկի կէսը.

բ. Երկրորդ հնգամեակի ամեն մի տարւայ համար՝ ամսական ոսծիկի մի քառորդը.

գ. Տաս տարուց յետոյ ամեն մի տարւայ համար ամսական ոսծիկի մի ութերորդ մասը.

3. Վերոյիշեալ հաշիւները անելիս վեց ամսից աւելի ծառայութիւնը հաշւում է որպէս տարի, իսկ վեց ամսից պակասը հաշւի չի առնւում:

4. Ծառայողների ոսծիկ տսելով հասկացւում է՝ բոլոր տեսակի ստանալիքները, այսինքն՝ ոսծիկը, բոս պաշտօնի յաւելումը և թանգութեան պատճառով արւած յաւելումները:

5. Սպաների, աստիճանաւորների և կամավարձուների լիկվիդացիոն նպաստով կամ առանց նպաստի պաշտօնագուրկ անելու իրաւունքը վերապահւում է համապատասխան պետին:

6. Այս օրէնքի հաշիւները անելիս ծառայութեան սկիզբը համարւում է 1918 մայիսի 28. ինչպէս այդ ժամանակին Զինուորական վարչութեան ծառայութեան մտած սպաների աստիճանաւորների և կամավարձուների, այնպէս էլ այդ ժամանակից առաջ ընդունւածների համար: 1918 թ. մայիսի 28-ից ուշ ընդունւածների հաշիւը արւում է ծառայութեան մէջ մտնելու օրից:

7. Սոյն Օրէնքով վերացւում են Զօրական որոշումների 8-րդ գրքի (1869 թ. հրատ.) համապատասխան յօշւածները:

8. Սոյն Օրէնքը գործադրւում է Հայաստանի Պարլամենտում ընդունւելու օրից:

Փոխ-նախագահ Պարլամենտի Ս. Տիգրանեան

Աւագ քարտուղար՝ Յ. Տէր Յակովբեան

1919 թ. Սեպտեմբերի 17

Երեւան:

Օ Ր Է Ն Ք

21. Նախարարների և նրանց օգնականների պատգամաւորի կոչումը պահելու և ձայնատուութեան իրաւունքից չօգտւելու մասին.

Հաստատւած է 1919 թ. սեպտեմբերի 19-ին.

Նախարարները և նրանց օգնականները, եթէ պատգամաւոր են, պահում են իրենց պատգամաւորական կոչումը, սակայն Պար-

լամենտի նիստերում քուէարկութեան չեն մասնակցում:

Փոխ-նախագահ Պարլամենտի

Ս. Տիգրանեան

Աւագ-քարտուղար՝ Յ. Տէր Յակովբեան

1919 թ. Սեպտեմբերի 20

Երևան:

Օ Ր Է Ն Ք

22. Զիրուխլու գիւղացի Մկրտիչ Դարբինեանի պատիժը մեղմացնելու մասին.

Պարլամենտը 1919 թ. Սեպտեմբերի 19-ի նիստում որոշեց՝ Զիրուխլու գիւղացի Մկրտիչ Դարբինեանի տասը տարուայ տաժա՝ նակիր աշխատանքի պատիժը փոխարինել մէկ ու կէս տարուայ բանտարկութեամբ, առանց իրաւունքներից զրկելու և պատժի ժամանակամիջոցը 1918 թ. սեպտեմբերի 15-ից հաշւելով՝ այսինքն զինուորա-շրջանային տրիբունալի գաղափարը ոյժի մէջ մտնելու օրից:

Փոխ-նախագահ Պարլամենտի

Ս. Տիգրանեան

Աւագ քարտուղար Յ. Տէր Յակովբեան

1919 թ. Սեպտեմբերի 20

Երևան:

Օ Ր Է Ն Ք

23. Հայոց թատերական վարժարանի նախնական ծախսերը հոգալու համար Հանրային Կրթութեան և Արւեստի նախարարութեան անունով 56.000 ռ. վարկ բանալու մասին.

Հաստատուած է 1919 թ. Սեպտեմբերի 23-ին.

Բանալ Հանրային Կրթութեան և Արւեստի նախարարութեան անունով յիսուն վեց հազար ռուբլու վարկ՝ քսան հազար միանգագ ծախսերի և երեսուն վեց հազար հոկտեմբեր, նոյեմբեր և դեկտեմբեր ամիսներին թատերական վարժարանի նախնական ծախսերը հոգալու համար:

Փոխ-նախագահ Պարլամենտի՝

Ս. Տիգրանեան

Աւագ քարտուղար՝ Յ. Տէր Յակովբեան

1919 թ. Սեպտեմբերի 24

Երևան:

